

Pronssiesine, joka löytyi Tohmajärven Turusenniemen läheltä ja toimitettiin syyskuussa 2017 Kansallismuseon arkeologisiin kokoelmiin.

Lahja.

Verif.

Historiallinen löytöpaikka Tohmajärvi Turusenniemi (100003798) sijaitsee runsaat 700 metriä Tohmajärven kirkolta länteen, Oravaarantieltä etelään (Turusenniemelle) kääntyvän sivutien itäpuolisella pellolla kiinteistössä 848-406-34-20.

Pelloilta on löytäjän mukaan löytynyt myös 1700-luvun rahoja, joita ei ole toimitettu kokoelmiin. Lähin muinaisjäännösrekisterikohde on Piilovaaran löytöpaikka (muinaislinna?, 1000035486) noin kilometrin päässä pohjoisluoteessa.

Kohteen koordinaatti (ETRS-TM35FIN): p = 6900330, i = 675342.

Diar. 03.03.2020

Luett. Raninen Sami

- 1 **Ristiriipus** 2 kpl, 24,70 g
Enkolpion-riipus, kupariseosta. Sisältää kaksiosaisen riipuksen molemmat ristinmuotoiset ja reliefikuvioidut kannet, joista toisesta puuttuu ristin yksi varsi.

Ehjässä kannessa on ristimäisessä keskikentässä ristiinnavitunkuva ja varsien päissä olevissa pyöreissä kentissä pyhien kuvia. Ortodoksisen kirkkomuseon Riisan amanuenssi Henna Hietasen mukaan joukossa ovat todennäköisesti Jumalanäiti Kristuksen vasemmalla puolella ja Johannes Edelläkävijä oikealla puolella. Ristin jalkopäässä on silmukka, joka todennäköisesti on muodostanut saranamaisen liitoksen rikkoutuneessa kannessa olevan vastaavan silmukan kanssa. Ehjän kannen päässä on rikkoutuneen ripustuslenkin jäännös; toisessa kannessa ristin päätyvarsi puuttuu. Särkyneen kannen keskikenttään on Hietasen mukaan mahdollisesti kuvattu jokin Jumalanäidin ikoni, kun taas varsien päissä olevista pyhien kuvista ei saa selvää.

Esineen ajoitus on Hietasen mukaan "väljästi arvioiden" 1300 - 1700-luvut. Materiaalitutkimus saattaisi mahdollistaa tarkemman ajoituksen. Kyseessä on Hietasen mukaan "vähemmän varakkaalle kansanosalle" tarkoitettu suurissa määrissä valmistettu esine.

Esine muistuttaa lin Haminan (1000011507) CH36-haudan ristiriipusta (päänumero KM 2009038) ja Kuusamon Ison-Pöyliönlammen ristiriipusta (SU5031:23), jotka kuitenkin ovat yksiosaisia riipuksia eivätkä kaksikantisia enkolpioneja.

Mittatiedot alla on ilmoitettu yhteenliitetyille kansille.

Mitat 66,00 x 48,50 x 6,50 mm